

หลักสูตรการประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย

ประเภทเภสัชกรรมไทย

พ.ศ. ๒๕๕๓

สำหรับการอบรมและถ่ายทอดความรู้ในสถาบันหรือสถานพยาบาล
ที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยรับรอง

๑. ชื่อหลักสูตร วิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย
๒. หน่วยงานที่รับผิดชอบ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย
๓. หลักการและเหตุผล

ด้วยคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ได้ตระหนักความสำคัญของวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ซึ่งมีบทบาทในการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่นับวันจะมีความสำคัญต่อชีวิตและสังคมของคนไทยมากขึ้น จึงมีความจำเป็นในการร่วมมือเพื่อพัฒนาหลักสูตรด้านการแพทย์แผนไทยให้ผู้ที่สนใจด้านการแพทย์แผนไทยนำไปเป็นแนวทางปฏิบัติในการอบรม ให้ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยกับผู้สนใจด้านการแพทย์แผนไทยและเมื่อผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่กำหนด ผู้ผ่านการอบรมมีความรู้ความสามารถและสร้างความเชื่อมั่นที่จะไปยื่นสอบใบประกอบโรคศิลปะเพื่อพัฒนาวิชาชีพด้านการแพทย์แผนไทย อย่างมีประสิทธิภาพ คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย จึงได้จัดทำหลักสูตรการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทยขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและเป็นต้นแบบแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาวิชาชีพการแพทย์แผนไทยต่อไป

หลักสูตรนี้ได้เน้นความสำคัญของการปฏิบัติ โดยจัดให้มีปฏิบัติการการเรียนรู้จากแพทย์พื้นบ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในทางปฏิบัติ และเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ผู้ที่สนใจด้านการแพทย์แผนไทยเกิดการเรียนรู้และนำไปใช้ในการปฏิบัติได้มากยิ่งขึ้น

๔. วัตถุประสงค์ ผู้สำเร็จการอบรมตามหลักสูตรนี้ จะต้องมีความรู้ ความสามารถ เจตคติและทักษะดังนี้

- ๔.๑ มีเจตคติที่ดีต่อการแพทย์แผนไทย โดยเฉพาะประเภทเภสัชกรรมไทย
- ๔.๒ มีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานการแพทย์แผนไทยเป็นอย่างดี
- ๔.๓ มีความรู้ความสามารถในการผลิตยาแผนไทยได้อย่างมีคุณภาพ
- ๔.๔ มีความรู้ความสามารถประยุกต์ใช้ในการประกอบวิชาชีพอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติยา พ.ศ. ๒๕๑๐ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๕ มีความรู้และจรรยาบรรณที่พึงใช้ในการประกอบวิชาชีพ เภสัชกรรมไทย

๕. กลุ่มเป้าหมาย

- ๕.๑ หมอพื้นบ้านและแพทย์แผนโบราณ
- ๕.๒ บุคลากรทางด้านสาธารณสุข เจ้าหน้าที่ และข้าราชการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข
- ๕.๓ นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจด้านการแพทย์แผนไทย

๖. ระยะเวลาการศึกษา ระยะเวลาการศึกษารวมทั้งสิ้น ไม่น้อยกว่า ๒ ปี จำแนกเป็น

ภาคทฤษฎี ไม่น้อยกว่า	๒๗๓ ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ ไม่น้อยกว่า	๑๒๗ ชั่วโมง
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ไม่น้อยกว่า	๔๐๐ ชั่วโมง
รวม จำนวนชั่วโมง	๘๐๐ ชั่วโมง

๗. คุณสมบัติของนักศึกษา

๗.๑ มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี บริบูรณ์

๗.๒ ไม่เป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

๗.๓ ไม่มีความประพฤติเสียหาย อันนำมาซึ่งความเสียหายแห่งวิชาชีพ

๗.๔ ไม่เป็นโรคที่คณะกรรมการวิชาชีพเห็นว่าไม่สมควรให้ประกอบโรคศิลปะ

๘. คณาจารย์ผู้ทำการสอน

๘.๑ อาจารย์ประจำ ต้องเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย ที่มีเอกสารรับรองการเป็น “ ครูผู้รับมอบตัวศิษย์ ” สาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย จากคณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย

๘.๒ อาจารย์พิเศษ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถด้านการแพทย์แผนไทย หรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๙. สถานที่อบรม

เป็นสถาบันหรือสถานพยาบาลที่คณะกรรมการวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทยรับรอง และต้องจัดทำแผนการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการประเมินผลตลอดหลักสูตร

๑๐. ตำรา

๑๐.๑ ตำราประกอบการเรียนการสอน

๑๐.๑.๑ ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเภสัชกรรม โดยกองการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๑

๑๐.๑.๒ พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.๒๕๔๒ พร้อมด้วยพระราชกฤษฎีกากฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในพระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ.๒๕๔๒

๑๐.๑.๓ พระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๔๑ พร้อมด้วย กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ.๒๕๔๑

๑๐.๑.๔ พระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติยาฉบับที่ ๒ ฉบับที่ ๓ ฉบับที่ ๔ และฉบับที่ ๕ กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ออกตามความในพระราชบัญญัติยา พ.ศ.๒๕๑๐

๑๐.๑.๕ ตำราอื่นๆ ตามเนื้อหารายวิชา

๑๐.๒ ตำราสำหรับศึกษาค้นคว้าวิชาการด้านการแพทย์แผนไทย

๑๐.๒.๑ ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาการผดุงครรภ์ โดยกองการประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีที่พิมพ์ พ.ศ.๒๕๔๑

๑๐.๒.๒ ตำราแพทย์แผนโบราณทั่วไป สาขาเวชกรรม เล่ม ๑, ๒, ๓ โดยกองการ
ประกอบโรคศิลปะ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีที่พิมพ์ พ.ศ.๒๕๔๑ และพ.ศ.๒๕๔๙

๑๐.๒.๓ ตำราเวชศึกษา ของพระยาพิชณุประสาทเวช เล่ม ๑, ๒, ๓

๑๐.๒.๔ ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ฉบับหลวง เล่ม ๑,๒

๑๐.๒.๕ ตำราคัมภีร์แพทย์แผนโบราณ ของขุนโสภิตบรรณालักษณ์ เล่ม ๑, ๒, ๓

๑๐.๒.๖ ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ เล่ม ๑, ๒, ๓

๑๐.๒.๗ ตำราเวชศึกษาและตำราประมวลหลักเภสัชของโรงเรียนแพทย์แผนโบราณ (วัด
พระเชตุพน)

๑๐.๒.๘ คำอธิบาย ตำราพระโอสถพระนารายณ์ ฉบับเฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา
มหาราชชา ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๐.๒.๙ สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน (ฉบับปรับปรุง) โดยสำนักงาน
คณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน กระทรวงสาธารณสุข ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๔๒

๑๐.๒.๑๐ ตำราเวชศาสตร์ฉบับหลวง รัชกาลที่ ๕ เล่มที่ ๑ เล่มที่ ๒ กรมศิลปากร
กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๔๒

๑๐.๒.๑๑ จารึกตำรายา วัดราชโอรสารามราชวรวิหาร กรมศิลปากร
กระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช ๒๕๔๕

๑๐.๒.๑๒ หนังสือพจนานุกรม ศัพท์แพทย์และเภสัชกรรมแผนไทย ฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก พ.ศ. ๒๕๕๐

๑๐.๒.๑๓ ตำราอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย

๑๑. อุปกรณ์และสื่อการสอน ได้แก่

๑๑.๑ สไลด์ วีดีทัศน์ โทรทัศน์

๑๑.๒ อุปกรณ์ใช้สำหรับปรุยาแผนไทย ด้วยสามัญประจำบ้าน ด้วยเภสัชวัตถุ

๑๒. การประเมินผลการศึกษา

๑๒.๑ ผู้สำเร็จการอบรมจะต้องมีเวลาเรียนรายวิชาครบตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ
๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด

๑๒.๒ ผู้สำเร็จการอบรมจะต้องผ่านการทดสอบภาคทฤษฎี และปฏิบัติตามหมวดวิชาด้วย
คะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

๑๒.๓ ผู้สำเร็จการอบรมจะต้องผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยศึกษาและฝึกปฏิบัติใน
การเลือกเก็บรักษา การตั้งยา การปรุยา การอนุรักษ์แหล่งที่มาของสมุนไพรตามภูมิปัญญาการแพทย์
พื้นบ้าน/การแพทย์แผนไทย พัฒนาทักษะในการสื่อสารกับหมอพื้นบ้าน ผู้ป่วยและญาติ ฝึกประสบการณ์
ในการปรุยาตามหลักการปรุยาแผนโบราณ สามารถอธิบายขั้นตอนสำคัญในการดำเนินการได้และมี
รายงานการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพเภสัชกรรมไทย/การแพทย์พื้นบ้านอย่างน้อยคนละ ๒ ตำรับ และฝึกปรุ
ยาในสถานประกอบการหรือโรงงานที่ได้มาตรฐาน และฝึกปฏิบัติงานด้านเภสัชกรรมไทยในสถานที่ผลิต
ยาร้านขายยา สถานพยาบาล หรือโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย สามารถปรุยาตามใบสั่งของเวชกรรมไทย

ได้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะในการสื่อสารและสัมพันธภาพกับผู้ป่วยและบุคลากรทางการแพทย์มีรายงาน การติดตามผลการรักษาผู้ป่วยด้วยยาแผนไทยอย่างน้อยคนละ ๒ ราย

๑๒.๔ ให้สถาบันศึกษาแจ้งรายชื่อผู้สำเร็จพร้อมผลการศึกษาไปยังคณะกรรมการวิชาชีพสาขา การแพทย์แผนไทย พร้อมเก็บหลักฐานต่างๆ ไว้ที่สถานศึกษา เพื่อเป็นหลักฐานสำหรับตรวจสอบในการ ขออนุมัติขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบโรคศิลปะสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย

๑๓. การสำเร็จการศึกษา

จะต้องผ่านการสอบภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติด้วยคะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐ และจะ ได้รับหนังสือรับรองจากสถาบันหรือสถานพยาบาลที่เข้ารับการศึกษาบรม

๑๔. โครงสร้างหลักสูตร

๑๔.๑ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	๑๔๑ (๑๒๑-๒๐)	ชั่วโมง
- ปรัชญาและพื้นฐานการแพทย์แผนไทย	๓๐ (๓๐-๐)	ชั่วโมง
- จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย	๓๐ (๓๐-๐)	ชั่วโมง
- หลักการวิจัยเบื้องต้น	๒๑ (๒๑-๐)	ชั่วโมง
- พุทธศาสตร์พื้นฐาน	๓๐ (๒๐-๑๐)	ชั่วโมง
- ร่างกายมนุษย์	๓๐ (๒๐-๑๐)	ชั่วโมง
๑๔.๒ กลุ่มวิชาชีพ	๒๕๙ (๑๕๒-๑๐๗)	ชั่วโมง
- เภสัชกรรมไทย ๑	๑๕ (๑๐-๕)	ชั่วโมง
- เภสัชกรรมไทย ๒	๖๐ (๔๐-๒๐)	ชั่วโมง
- เภสัชกรรมไทย ๓	๗๒ (๔๐-๓๒)	ชั่วโมง
- เภสัชกรรมไทย ๔	๑๑๒ (๖๒-๕๐)	ชั่วโมง
๑๔.๓ กลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ	๔๐๐ (๐-๔๐๐)	ชั่วโมง
- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเภสัชกรรมไทย ๑	๑๖๐ (๐-๑๖๐)	ชั่วโมง
- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเภสัชกรรมไทย ๒	๒๔๐ (๐-๒๔๐)	ชั่วโมง
รวม จำนวนชั่วโมง	๘๐๐	ชั่วโมง

๑๕. เนื้อหารายวิชา

๑๕.๑ กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ

๑๕.๑.๑ ปรัชญาพื้นฐานการแพทย์แผนไทย ๓๐ (๓๐-๐) ชั่วโมง

ศึกษาระบบสุขภาพ ประวัติและวิวัฒนาการของแนวคิดในเรื่องสุขภาพของ การแพทย์แผนไทย การแพทย์แผนปัจจุบัน และการแพทย์ทางเลือกต่างๆ

ความหมาย องค์ประกอบของระบบสุขภาพ ระบบบริการสุขภาพ นโยบาย สาธารณะและนโยบายรัฐที่เกี่ยวกับสุขภาพ แผนพัฒนาการสาธารณสุขของประเทศ การปฏิรูประบบ สุขภาพ สถานภาพของระบบการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย ปัญหาและอุปสรรคในการ พัฒนาการแพทย์แผนไทยแนวคิดการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมไทยและ วัฒนธรรมตะวันตกกับการแพทย์แผนไทย การป้องกันโรค และการสร้างเสริมสุขภาพตามกรรมวิธี

การแพทย์แผนไทย ได้แก่ วิถีชีวิตและการกินการอยู่อย่างไทย อาหารสมุนไพร พืชผักพื้นบ้าน การอบไอน้ำสมุนไพร การสูดไอน้ำสมุนไพร การประคบสมุนไพร การนวดตนเอง จิต สมาธิ และฤๅษีตัดตน

๑๕.๑.๒ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย ๓๐ (๓๐-๐) ชั่วโมง

ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายว่าด้วยการประกอบโรคศิลปะ กฎหมายว่าด้วยยา กฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย กฎหมายว่าการคุ้มครองพันธุ์พืช อนุสัญญาและสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และสนธิสัญญาว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืชเพื่ออาหารและการเกษตร และกฎหมายหรือระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แนวคิดในการอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนทางการแพทย์แผนไทย

๑๕.๑.๓ หลักการวิจัยเบื้องต้น ๒๑ (๒๑-๐) ชั่วโมง

ศึกษาเหตุผลและความจำเป็นในเรื่องการดำเนินการวิจัยด้านการแพทย์แผนไทย รูปแบบการวิจัยต่างๆ การวิจัยทางคลินิกแบบต่างๆ เรียนรู้การเขียนโครงการวิจัยและสถิติเบื้องต้น สามารถออกแบบการรวบรวมและบันทึกข้อมูลในงานคลินิกให้นำข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยต่างๆ ได้

๑๕.๑.๔ พฤษศาสตร์พื้นบ้าน ๓๐ (๒๐-๑๐) ชั่วโมง

ศึกษาการบูรณาการองค์ความรู้ทางพฤษศาสตร์และมานุษยวิทยาเข้าด้วยกัน ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพืช การใช้ประโยชน์จากพืชในด้านต่างๆ เช่น อาหาร ยา รักษาโรค และอื่นๆ โดยให้ความสำคัญกับสมุนไพรพื้นบ้านที่ใช้โดยหมอพื้นบ้านตามท้องถิ่นต่างๆ ของประเทศไทย ศึกษาความรู้จากหมอพื้นบ้านถึงรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับพืชสมุนไพรในท้องถิ่นนั้นๆ ได้แก่ ชื่อท้องถิ่น เทคนิคการเตรียม ยาสมุนไพร สรรพคุณ ตัวอย่างยาสมุนไพรสดแห้ง หลักการและวิธีการพิสูจน์เอกลักษณ์พืชโดยเทคนิคทางอนุกรมวิธาน ศึกษาพื้นฐานของอนุกรมวิธานเบื้องต้น การอนุรักษ์พันธุ์พืช การขยายพันธุ์ การเพาะพันธุ์พืช เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากพืชอย่างยั่งยืน

๑๕.๑.๕ ร่างกายมนุษย์ ๑ ๓๐ (๒๐-๑๐) ชั่วโมง

ศึกษาความรู้เบื้องต้นและโครงสร้างต่างๆ ไปของร่างกาย เซลล์และเนื้อเยื่อ ความสมดุลของระบบต่างๆ กายวิภาคศาสตร์และสรีรวิทยาของระบบต่างๆ ในร่างกาย ได้แก่ ระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ ระบบทางเดินอาหาร ระบบหัวใจและหลอดเลือด ระบบทางเดินหายใจ ระบบภูมิคุ้มกัน และศึกษาปฏิกิริยาอันไม่พึงประสงค์จากยาทั้งในแบบเฉียบพลันและเรื้อรัง และแนวทางในการบำบัดรักษา

๑๕.๒ กลุ่มวิชาชีพ (ในหลักสูตรเป็นข้อ ๑๖.๒)

๑๕.๒.๑ เกษัชกรรมไทย ๑ ๑๕ (๑๐-๕) ชั่วโมง

ศึกษาหลักเกสัช ๔ ประการโดยสังเขป หลักและข้อควรระวังในการใช้ยาสมุนไพรจากสมุนไพรตามบัญชียาหลักแห่งชาติ บัญชียาสามัญประจำบ้านแผนโบราณ สมุนไพรในงานสาธารณสุขมูลฐาน และสมุนไพรพืชพิษ

๑๕.๒.๒ เกสัชกรรมไทย ๒

๖๐ (๔๐-๒๐) ชั่วโมง

ศึกษาเภสัชวัตถุ หลักการพิจารณาและจำแนกเภสัชวัตถุ ประเภทของเภสัชวัตถุ การรู้จักพืชวัตถุ สัตว์วัตถุ และธาตุวัตถุ ชื่อสามัญ ชื่อท้องถิ่น และชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อพ้อง ส่วนที่ใช้ สารประกอบที่สำคัญ สรรพคุณของตัวยา ตัวยาที่ใช้แทนกันได้ ช่วงเวลาของการเก็บยา การเก็บรักษาตัวยา ศึกษาสรรพคุณเภสัช รสของตัวยา ยารสประธาน ความสัมพันธ์ระหว่างรสยากับสรรพคุณยา ความสัมพันธ์ระหว่างรสยากับธาตุ ฤดูแล้ง สิว ส่วนของร่างกายและวัย การเข้ากันหรือปฏิกริยาต่อกัน ระหว่างรสยากับตัวยาและรสยากับโรค

๑๕.๒.๓ เกสัชกรรมไทย ๓

๗๒ (๔๐-๓๒) ชั่วโมง

ศึกษาคณาเภสัช ประเภทของคณาเภสัช จุลพิภด พิภดยา พิภดพิเศษ และมหาพิภด ศึกษาการแบ่งกลุ่มยาสมุนไพรตามโรคและอาการป่วย การวิเคราะห์ตำรับยา การชั่ง-ตวง-วัด หลักการ และวิธีการปรุงยา การใช้น้ำกระสายยา การแต่งสี กลิ่น รส และสารปรุงแต่ง การใช้อย่างหรือตัวยาคุมฤทธิ์ และการทำให้ตัวยามีพิษน้อยลง การเก็บรักษายาที่ปรุงแล้ว การกำหนดอายุยา การใช้อุปกรณ์หรือเครื่องมือที่ใช้ปรุงยาและการเก็บรักษา การจ่ายยาแผนไทย การบริหารร้านขายยาแผนไทย

๑๕.๒.๔ เกสัชกรรมไทย ๔

๑๑๒ (๖๒-๕๐) ชั่วโมง

การวิเคราะห์ตัวยาที่ใช้รักษาตามทฤษฎีการแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้านไทย ศึกษาการขึ้นทะเบียนตำรับยาแผนไทย หลักการและวิธีการผลิตยาแผนไทยในระดับอุตสาหกรรม การควบคุมคุณภาพวัตถุดิบ การควบคุมคุณภาพยาสำเร็จรูป การประยุกต์ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์การผลิตยาแผนไทยที่มีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในชุมชนหรือจำหน่ายในระดับอุตสาหกรรม

๑๕.๓ กลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเภสัชกรรมไทย

๔๐๐ (๐-๔๐๐) ชั่วโมง

- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเภสัชกรรม ๑

๑๖๐ (๐-๑๖๐) ชั่วโมง

ศึกษาและฝึกปฏิบัติในการเลือก เก็บรักษา การตั้งยา การปรุงยา การอนุรักษ์แหล่งที่มาของสมุนไพรตามภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน/แพทย์แผนไทย พัฒนาทักษะในการสื่อสารกับหมอพื้นบ้าน/แพทย์แผนไทย ผู้ป่วยและญาติ ฝึกปฏิบัติในการปรุงยาตามหลักการปรุงยาแผนโบราณ สามารถอธิบายขั้นตอนสำคัญในการดำเนินการได้ และมีรายงานการฝึกปฏิบัติงานด้านเภสัชกรรมไทย/การแพทย์พื้นบ้านไทย จำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๒ ตำรับ

- ฝึกประสบการณ์วิชาชีพเภสัชกรรมไทย ๒

๒๔๐ (๐-๒๔๐) ชั่วโมง

ฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือโรงงานผลิตยาแผนไทยที่ได้มาตรฐาน ในสถานที่ผลิตยาร้านขายยา สถานพยาบาล หรือโรงพยาบาลแพทย์แผนไทย สามารถปรุงยาตามใบสั่งยาของผู้ประกอบโรคศิลปะประเภทเวชกรรมไทยได้ด้วยตนเอง พัฒนาทักษะในการสื่อสารและสร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย ญาติ และบุคลากรทางการแพทย์ รายงานผลการติดตามการรักษาผู้ป่วยด้วยยาแผนไทย จำนวนทั้งหมดไม่น้อยกว่า ๒ ราย

ตารางแสดงเนื้อหาวิชาและชั่วโมงเรียน หลักสูตรการแพทย์แผนไทย ประเภทเภสัชกรรมไทย
ตามมาตรา ๓๓ (๑)(ก)

กลุ่มวิชา/รายวิชา ชื่อวิชา (น้ำหนัก %)	จำนวน (ชั่วโมง)		รวม
	ทฤษฎี	ปฏิบัติ	
๑. กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	๑๒๑	๒๐	๑๔๑ (๑๒๑-๒๐)
๑.๑ ปรัชญาและพื้นฐานการแพทย์แผนไทย	๓๐	๐	๓๐ (๓๐-๐)
๑.๒ จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย	๓๐	๐	๓๐ (๓๐-๐)
๑.๓ หลักการวิจัยเบื้องต้น	๒๑	๐	๒๑ (๒๑-๐)
๑.๔ พฤษศาสตร์พื้นฐาน	๒๐	๑๐	๓๐ (๒๐-๑๐)
๑.๕ ร่างกายมนุษย์ ๑	๒๐	๑๐	๓๐ (๒๐-๑๐)
๒. กลุ่มวิชาชีพ	๑๕๒	๑๐๗	๒๕๙ (๑๕๒-๑๐๗)
๒.๑ เภสัชกรรมไทย ๑	๑๐	๕	๑๕ (๑๐-๕)
๒.๒ เภสัชกรรมไทย ๒	๔๐	๒๐	๖๐ (๔๐-๒๐)
๒.๓ เภสัชกรรมไทย ๓	๔๐	๓๒	๗๒ (๔๐-๓๒)
๒.๔ เภสัชกรรมไทย ๔	๖๒	๕๐	๑๑๒ (๖๒-๕๐)
๓. กลุ่มวิชาการฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพเภสัชกรรมไทย	๐	๔๐๐	๔๐๐ (๐-๔๐๐)
๓.๑ ปฏิบัติการเภสัชกรรมไทย ๑		๑๖๐	๑๖๐ (๐-๑๖๐)
๓.๒ ปฏิบัติการเภสัชกรรมไทย ๒		๒๔๐	๒๔๐ (๐-๒๔๐)
รวม			๘๐๐

